

KELT.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy óra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik száma, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az ÉRTÉKESEB CZIKKEK DNÁZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábezt gármoud sor vagy annak tere 6 kr.
Belyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb éssyakeribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Opeklik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstetn et Volger (Vallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben: Haasenstetn et Volger hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitátor 5. sz.

Nyilttéri czikkek

gármoud sora után 25 kr. fizetendő.

(?) A szellemi értéknek becsét tulajdonító nemzetek jellemvonása, hogy valóban kiváló fiaik iránt nem csak tiszteletet érzene, hanem e tiszteletnek nyilvános kifejezést is adnak. Mert az emberben rejtőző leg-hatalmasabb ösztön, az önzés, a benső műveltség fokozódásával mind többet veszít mások sértésére töró jelleméből s míg a miveletlennek önzése materialis javak fálhalmozása által törekszik magát emelni s így mindazok ellen, kik a nem végtelenig szaporítható materialis javak egy részét már megszerezteék, irigységet táplál szívében: addig a valódi értéket a szellemiekben találó, másoknak e téren való kitűnősége által nem érezheti magát megrövidítve; a szellemiekben dúsagzadnak kincsei mellett mindenki számára meg végtelen munka-tér állván nyitva s a hasonló, vagy akár még nagyobb kincsek gyűjtésének, fálhalmozásának sem tér, sem idő nem vethetvén határt!

Ily értelemben véve a Sokratesi szót, táplálhatván az optimista a reményt, hogy a tudás és az erény egy és ugyanaz, hogy az emberiség szellemi haladása az erkölcsi javulást is maga után vonszsza; állíthatja föl Renan a költői képzelem (vagy képzelgés) ama paradoxonát, hogy a tudomány alakulása az istenség önkifejtési folyamta s ígérheti a könyvek könyve, hogy a mely nép nem tudomány nélkül való, nem vész el.

A magyar nemzeti jellemének elfoglult ósarlói sem tagadhatják meg, hogy nemzeti jellemvonásaink között, ha más, szerencsésebb népekhez mérve szerény arányokban is, de megvan a szellemi érték iránti hódolat hajlama s ha többször csak elkésve is, de készséggel megadja a pálmát, mely a nem materialis javak gyűjtőit megilleti. A conventionalis szokások s a látszat népe, a franczia, a fáradhatatlan munkát magáért e pálmáért végezi; az egyéni nagy tettek és egyéni nagy élvék nemzete, az angol, a gyakorlati eredményeken méri az egyesek értékét, — míg a nagy időközökben magát megemberelő, de aztán ismét és nagy időkre elvont gondolat-körébe vonuló német, itt annyira elszigetelti magát, hogy az egyenkéntiek összemérése és méltatása majdnem kívül marad ítélleteinek határain. A magyarban is sok van a pillanatnyi föllángolásból és aztán elpettyhűdésből; ad sokat a szívre s nem mindig elegendő a tartalomra, a dolog jóhára; de nem bán-

ja, sőt örül, ha „más is boldogul”, s ha valaki a maga erején ki tudta küzdeni magát, elősmeri az érdemben az érdemet, sőt részt tulajdonít magának isabból, mi amaszt kitünteti.

A távol tenger-váltott föld egy fája, némileg hasonló a nemcs babér-fához, csábított ez elmélkedésre, midőn a mai nappal telik be negyven éve, hogy az akkori-növény-tudósok egyik legkitűnőbbike, kire hazánk büszkén tekinthet, mint szülötte fiara, Endlicher, a mi Brassaink nevével ruházta föl ama fa-nemet, a Brassai a Araliacea-nemet s midőn első sorban hazai, de még kitüntetőbb mértékben a külföldi növény-tudósok hosszu sora járul a jubilált méltó kitüntetéséhez, a nagyszámu tisztelők arczképgyűjteményének átnyújtása által.

Hogy e nagyhíreket közül csak a legnagyobb híreket említsük, érdekes ajánló és üdvözlő sorok által ékített arczképekkel sorakoznak e nap az ősz tudós előtt a franczia Institute öt tagja; a Royal Society elnöke: Sir Jos. Dalton Hooeker; a Linnean Society volt elnöke George Benthám; a szentpétervári növény-kert igazgatója: Regel, államtanácsos ó excia; a madridi bot. kert igazgatója: Colmeiro, egyetemi tanár; a coimbrai (Portugal) növény-kert igazgatója: Henriques; a nápolyi egyetem tanára: báró Cesati (magyar dedicatioval); az uppsalai bot. muzeum első őre s a „Flora Europea” szerzője: Nyeman; Schenk, lipcei s Andreo, bonni egyet. tanárok, egykor mindketten erdélyi utazók; de Purkyne erdészeti akad. tanár, a csehországi Weisswasserből, szintén magyar üdvözlő sorokkal; a hamburgi bot. kert igazgatója: Reichenbach, Sweitzből; Boissier, a „Flora orientalis” szerzője, stb. stb. s a hazaiak közül, hogy többet ne említsék: dr. Haynald Lajos ó excia, már, mint bírnok írva magát a szívélyes ajánló és üdvözlő sorok alá.

Valóban az ősz tudósoknak ily világra szóló kitüntetéséből szinte kedvet kapunk, hogy mint magyarok, szintén részt tulajdonítsunk magunknak, illetőleg fajunknak, mely a szellemi értékek nagy republicájában egyes kiváló tagjai által nemcsak követel, hanem vivott is ki magának helyet.

A LXXX. éves ősz, ki mint egyik üdvözlője mondja, a még zöldelő öregség elragadó képét tünteti előnk, valóban a szellemi értékek gyűjtésében töltte a hosszu élet-kor majdnem minden napját s ha lehetne nek s vanak is, kik a Globus intellectualis körében ez Instauratio magna rendőn kifogásokat keresnek és tesznek: senki meg nem tagadhatja, hogy Brassai Sámuelben a maga-odaadás oly kimagasló egyénisége áll nemzetünk s büszkén mutathatunk rá a tényre: az ősz-szesz mivelt világ szeme előtt, ki előtt meghajolva: emelkedünk, kinek hódolva: nagyobbakká leszünk.

Ügyelt apróbb podgyászaim elhelyezésére. Szegény jó Bell! . . . híven, halgatag, nyugodt rendszeréhez, hagyta csendesen lecsilápolni ez újabb rohamot! Az elhanyagoltság érzete vett erőt szívében. Egyszerre, rögtönzötten ragadtatva ki azok köréből, kiket annyira szerettem, ugy tel-szett, mintha mindazon kötelékek, melyek a világhoz fűznek, egyszerre szétszakadtak volna. Két-sébe esésemhez, még valami titkos rémület is járult. Ez előttem ismeretlen család, mely most visszabiv körébe, el tudja-e velem feleltetni, ki fogja-e pótolni azt, melyet elveszíték? Legtávolabbi emlékeimet is összeszedve, mindig csak titeket ismertelek és ha sorsom Egyiptomba szólított is, szívem nem hagyott el titeket egy percig is. Ismét szemeim előtt állt, az oly kedves ház, nagy kertjével, melyben oly sokat ábrándoztunk és egész lefolyt éltém, jó anyád és köztéd, ki énem másik fele voltál mindig.

— Bell! kiáltottam fel egyszerre, nemde, te nem fogsz elhagyni engem?

S megragadva kezeit, zokogásba törtem ki ismét. E roppant elhagyottság ijedelmé között bámultam eddigi gondtalanságom, melyben felnőttem. Oly édesnek, oly kellemesnek tetszett életem köztetek, anyád oly igazi anyai szeretettel volt irántam, s te oly valódi szerető nővérem voltál mindig, szóval, egészen a családhoz tartozónak éreztem magam. . . . Miért nyugtalanított volna a jövő? Minden, mint magamról tudtam, abból állt, hogy Kairó-ban születtem, hercegnő és gazdag vagyok; hogy öt éves voltam, midőn Gutler úr, atyám bankára, magával vitt körö-

A mai világ mozgató rugóját a materialis törekvésekben keresik s találják föl azok, kik kiválólag az inductiona esküsznek, de megelégednek arról, a mit mesterük, Bacon, „mera palpatio”-nak nevezett. Im, egyetlen ilyen tapasztalati tény, az eszmei törekvések egyetlen alakja, halomra dönti az ellenkező tapasztalatra épített valamennyi állítást s kilátását nyitja meg annak a jövőnek, a midőn mind számosabb lesz az emberiségben azoknak legioja, kik a materialis értékek fölé helyezik a szellemieket.

A szellemiek fáradhatatlan harezosának: a világszerte jubilált Brassainak, őszintén üdvözlő kívánsát akarnak e sorok, a napi sajtó részéről is, tolmácsolni.

Adhuc ad multos annos!

BELFÖLD.

(Gönczi Pál Kézdivásárhelyt.)

Kézdivásárhely. aug. 1. 1879.

Mult hó 24-én reggel 9 órakor érkezett városunkba, a tanügy állásának megvizsgálására miniszteri tanácsos Gönczi Pál ur. Annak daczára, hogy e nap betivásár volt, s városi népűn, mint üzletemberek a betivásárt nem könnyen hagyják el bármint ünnepélyes dologért, mégis mintegy hat kocsit ment Csernától felé a miniszteri tanácsos ur elébe, s a határszélén jóval túl a polgármester tekintetes Szócs József ur az értelmiségből álló szép kísérete élén, meleg szavakkal üdvözölte a szívesen várt vendöget, ki szintén beszédében meleg köszönetet fejezett ki e nem várt megtiszteltetés felett. — Kilenc órakor beérkezett a városba, nagyszámu kíséretével alig verte le az uti port magáról, legottan kezdetét vette a tisztelgés, a katonaság, tanítói-kar, iskolaazék és felső népiiskolai gondnokaság részéről.

A saivólyas tisztelgések végződésével legottan kezdetét vette az iskolai helyiségek szigorú megzemlélése, ezután az árvaház és menház lettek megtisztelve a magas vendég látogatásával. Délután 1 órakor egy szük körű 30-40 személyből álló dísz-ebéd volt rendezve a miniszteri tanácsos ur és kísérő társai, tanfelügyelő Vajna Sándor és külföldi tanfelügyelő Dániel urak tiszteltére. A szokott komoly és vig, kedélyes felköszöntések fűszereztek az ebédet. A mérsékelt ebéd végével megzemléltetett a rom. kath. felekezeti alygmnasium, és négy órakor vette kezdetét a tanügyi bizottság tanácskozása, a k-vásárhelyi tanügy jelen állása, előnye, biányai és e hiányok, fogatkozások mikénti elenyészethetése felett.

Elsőben szót emelt Székely János ref. pap és tüztesen adta elő K-Vásárhely tanügyét a kisdödvástól fel a felső népiiskoláig, és részletesen mutatta ki a számos hiányokat, melyek a város tanügyét zibbasztják és hátráltatják. Az övoda, eltekintve attól, hogy napi létszáma 150—160 mely contingens két intézetnek is elég lenne, egye-

tökbe, nem tudva más nyelven beszélni, mint arabul és hogy egy hétig oly makacs vadással viseltem magamat, hogy a szegény bárónő, kétségbeesve mondott le arról, hogy valaha meg-szelidítsen s közel volt már nagyon hozzá, visszaküldeni engem pyramisaimhoz.

Azonban hála szülői jószágoknak, mégis meghódítottam magam általad, és Bell kitarass, ha nem merem is mondani, hogy okos, eszélyes, de legalább mivelt lényünre alakitott át.

A szeretet e tüzhelyénél, fájdalom! csaknem boldogul éltém, az enyémiml való elhagyatás mellett is. Emlékszel még, midőn egy reggel öreg arab nyelvemesterem, kinek minden nap lecskét kelle nekem adni, anyanyelvemből, hogy el ne feledjem, felvev szemüvegét, azon észrevételt kockáztatta, hogy már csaknem felnőttleány vagyok. Volt oka ezen csodálkozni, mit aztán fel is fejtett előttünk.

„Hazám szokásai azt kívánják, hogy minden leány, mielőtt bétölténé tizenkettődik évét, bészassák a hárembe.” És én már tizenöt éves voltam! Te nyakamba ugortál s elragadtatva kiáltottál: fel!

— Akkor te egy elfeledett vagy! Oh! Márt-ha, azt reméltem, hogy örökre elfeledett leszek!

Végre kimerültem bele aludtam könnyeimbe, bánkódásaim által izgatótt álomom közben is folyton üldöztetve. A hajnal meglepett e szomorú visszaemlékezés alatt. A kelő nap nyágas fénnyel kissé halványan, de enyhén és jótékonyan mosolygott bé az ablak üvegétől át, egyikein

bekre nézve türethető helyzetben van, felszerelése naponta emelkedik, itt hát orvosolni való biány nem mutatkozik.

Annál nagyobb biány a leányiskolánál, hogy hat osztálynak csak négy tanítója van, a rajz és szépírás tanítás, minthogy a város rajz- és szépírás tanítót még nem állított bé, felette gyenge, holott e két tantárgy, kivált ezen iparos népűn, a legfontosabbak.

Nagy biány, hogy az első osztály, mely 90-95 tanulóbból áll, nem rendeztethetett bé paralell osztályllyá, mert egy tanító kivált kezdőgyermeknek ily nagy számával, a kellő sikert legjobb igyekezte mellett sem képes felmutatni.

De mindennekefelett felette nagy biány az, hogy az iskolai helyiség oly gyarló, annyira nem felel meg az új törvény kívánalmainak, hogy ezt tovább elnézni a közegészség ellen ekkövetett bűn nélkül nem lehet. Miként lehetne eredményt várni akár írásban, akár rajzban, sőt a tantárgyakban is, midőn egy 30 □ méter terjedelmű, a földbe bésülédett, nedves falu kis szobába, 50, 60, sőt 70 leány gyermeket bészulnak, miat birkákat a szük akolba. A mellett ezen bérbertartott, iskolai cölra teljesen alkalmatlan, s a cölra meg nem felelő épület, oly romladoszott, hogy egy gyenge földingás miatt könnyen összeomolhat és szazakat temethet el romjai alá.

A fiu elemi iskolánál sok biány van még taneszközökben is, biány hogy tornaszat nincs, gyűmölöskert nincs, biány hogy iskolai helyisége épül nincs, a vármegye adott át a felső népiiskolai helyiségekből 4 termet 100 frt haszonbér fizetés mellett, azon épületért kell a városnak a 100 frtot fizetni, melyet ő Felsőge a király épen tanügyi cölokra adott vissza a kincstári épületek köztől. A ref. egyház a tanügyet másként fogja fel, midőn 5 frt évi haszonbérért adta át leányiskolai helyiségül régi partikuláját. A fiu iskolai 100 frtos helyisége sem felel meg a cölra, kivált egy terem oly kicsiny, hogy alig térnek benne egymásra zsufova a gyermekek. A többi terembe meg döröl és északról jön be a vilá-gosság, kétfelől levén ablakkal ellátva, ez felette káros a sugártörődés miatt a kis gyermekek látására nézve.

Hiány, hogy mind a fiu-, mind a leányiskolába olyan gyarló ülő-padok vannak, melyek valóban nyomorékká tehetnék a gyermekeket, e mellett még a kellő felügyeletet nem teheti meg a tanító.

Es mindezen biányokat a város el nem enyészetheti, mert közpénztára nem fedezheti a rendes szükségleteket, mivel nincs annyi bevétele. — A város értelmes képviselöje ugyan már két ízben elhatározta a plinka regale jog használatát, haszonbér mellett, de a szeszgyárosok folyamodására a miniszterium mindanyiszor elvetette a képviselö testület határozatát. Ez évbén ujból elhatározta, ujból folyamodásalatt van, ha a belügyminiszter most is elveti K-Vásárhely városa e létékérdését s nem enged meg, hogy ezáltal közpénztárát emelje, akkor valóban nagy faluvá kell lennie e négy százados városnak,

volt azon októberi napsugaraknak, melyeket annyira szerettünk élvezni sárguló fáink lombjai alatt. Az út, melyen haladtunk, ismeretes volt előttem, együtt tettük volt meg azt a mult évben, midőn Nizzába utaztunk. A kedves emlékek ismét tömegesen rohantak meg.

— Poor little thing! (szegény kis portékál) mormogta Bell, talán kitalálva gondolatomat.

Fejemet vállára hajtottam. S ő beszélt nekem rólad, a szép jövőről, reményről, boldogságról. Biztatott, hogy el fogsz jöni Egyiptomba, engem meglátogatni! . . . S midőn haboztam hitelt adni annak, hogy anyád valaha oly messze elkísérne téged, meggyőződött azon állításával, hogy menyegzői utad alkalmával fog a megtörténni.

Azért kedvesem csak siess, menj férjhez gyorsan, nagyon gyorsan.

Megérkezve Marsella-be, ugyanazon venedglőbe szálltunk, melyben azelőtt láktunk volt.

Ugyanazon szobákat sikerült megkapnom. Istennel! milyen egyedül voltam most! Jégbideg borzongás futott át egészen valómát. Vége volt mindennek, örökre elvesztettelek. Mivel a hajó csak másnap volt indulandó, Bell, hogy némileg szórakoztassam, sétálni vitt a városba. Egy nagyon élénk szövíta, kellemetlen módon emlékeztess tette előttem e sétát. „Első összezörrenésünk volt az életben.

— Bémegyek egy virágárushoz, hogy megvegyek néhány tö kaméliát, s egy törpe bamanfát, gyűmölöskökkel rakva. Neked akartam édes elküldeni Párisba. S ekkor csak egyszerre Bell maga után von ki a boltból.

vagy iskoláit kénytelen lesz bezárni, mert tanítóit fizetni képtelen leend.

Mindezen okoknál fogva ez iskolai hiányok szöbő hite szerint csak így enyészethetnek el, ha ezen iskolákat az állam átvesszi és állami iskolákká alakítja át, kötelezvén a várost, hogy pénz-tára erejéig a város is hordozza az iskolai terhet. De különben is ezen nagy vidék tanügyi érdeke kívánna, hogy az állam itt mint központban, mint állami iskolákat tartson fenn, hol a vidéki tanítók is igen sokat tanulhatnának, gyakorlati tekintetből.

De míg ezen város évenként 120,000 frt adót fizet, mindennemű adót beleértve, az államnak, tán méltányos lenne, hogy ebből az állam is legalább 10,000 frtot fordítson ezen város tanügyére. És 10,000 frttal könnyen fenn lehetne tartani a községi fiu- és leányiskolát, mint szintén a felsőbb népiiskolákat is, mert igen nagy hiány a nevelés ügyében az, hogy felsőiskola nincsen s a fentebbiek szerint, e község képtelen is ilyeneket felállítani s így a női nevelés az elemi hat osztályllyal végződik a gyermek 11—12 évével s az életben könnyen feleli, mit addig tanult s a közműveltség marad tovább is parlagon. Azért ezen iparos népnek nőneveléséről gondoskodni, miután e város képtelen, az állam van hivatta, annyival inkább, mert itt egy erős polgári székely elemet képezhet az állam ön-magának.

E város nevelése ügyében felette nagy biány az, hogy ugynevezett iparos tanoncok oktatása nincsen. Az ipartörvény ugyan kötelezi az iparosokat, hogy tanonczaikat tanitassák, de ez a törvény, mint sok más, csak papíron van, de az életben nincs átvive s így ma is nevededik fel iparos olyan, ki még írni és olvasni sem tud, ez pedig ellenkezik mind e város, mind pedig az állam érdekében; ezt tovább így hagyni nem lehet. Vagy a város, vagy az iparkamara, mely oly nagy összeget veszen be e város kereskedő ésiparos osztálytól, hogy teljességgel nincs arányba a tett szolgálattokkal, midőn tudtuknál épen semmi szolgálatot egyebet nem teszen, minthogy végrehajtás utján szedei fel az egyes polgárokon az évi díjt, vagy ha ez sem, akkor az államnak kell kősbőléni, hogy 280 iparos tanonc tanulás nélkül ne maradjon.

Végül a mi illeti a felső népiiskolát: ez az iskola egy kissé állami, egy kissé a házi ipart fejlesztő bizottságé. Állami, mennyiben a tan-öröket az állam nevezi ki, az állam fizeti. Megyei, a mennyiben a megye helyiségébe van behelyeztetve s a megyei tanügyi alapból is utalványoztatik fenntartására egy kevés költség de olyformán, hogy a legszükségesebb dolgok töröltetnek, mint például az idén is vegytani laboratoriumra felvetetett 90 frt, a megye törölte, „mert a vegyiant lehet tanítani tapasztalati észlelet nélkül is.”

A házipart fejlesztő bizottságé, a mennyiben ennek firmája alatt állította bé a felső népiiskolai igazgatóságtól merőben függetlenül, miniszteri biztos Péterfi úr, a műfaragászati inté-

— Egy virág csokrot M'riem az csak még megy . . . szölt hozzám, de ezer frankra küldeni virágot!

Takarékoskodni kell gyermekem, Egyiptom tönkre van jutva!

Elégge ismersz kedves, hogy elképzeld mekkora ellentállással fogadtam ez alkalmatlan gondoskodást. De bár mit mondtam is, csak egy csokrot fogsz kapni Márt-ha.

Ezután folytattuk sétáinkat a város nczáin; én duzzogtam Bellre, kit ez legkevésbé sem látszó felizgatni. Alig negyedóra mulva, egészen ki voltam fáradva; Bell megállított egy kocsit, hogy felüljünk.

— Igazán csodálkozom, szóltam, hogy nem kényszerít gyalog mennem, csak azért . . . hogy takarékoskodjunk.

— Kegyed nincs hozzá szokva a gyalogjárás-hoz, felelt nyugodtan, a kocsi kegyedre nézve mindennapi szükség és isten mentesen attól, azt megvonni tőle, minek szükségét érzi.

— Meglehet annak is szükségét érzem, hogy örömtől csúnljak barátainknak.

Bell megfogta mindkét kezem.

— „Darling” . . . ! (kis kedvenzem) szölt gyöngéden.

De haragom nem engedett ez édesgető szónak.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCEGNŐ HAZATÉRÉSE.*)

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Első rész.

I.

Márt-ha! a te kis hercegnőd, Marseille-ben van. Hajh! kedvesem! alig telt el egy nap még, és már is oly hosszú időnek tetszik! . . . Mintha egész század feküdnék! elválásunk napja s a mai köztűs . . . Oh minő szomorú utazás és milyen üresség van egyszerre körültem! . . . Hasztalan is mondanom, hogy a vasútnál történt, oly kegyetlen elválásunk után, daczára minden tartózkodásomnak, belépve a coupéba, azonnal elkezdtem sirni. Ez idő alatt Bell, az ő szokott, kimért pontosságával, melyet ismersz már benne, fel-

*) A „Revue des deux mondes” legújabb füzetéből.

Árlejtési hirdetés.

Közzé tétetik, hogy Kolozsmegye hivatalos helyiségeinek fűtésére szükségeltető 268 köbméter tüzi-fa beszerzése, a megyeházánál **folyo évi augusztus 12-én d. e. 10 órákor** megtartandó szóbeli árlejtésen ki fog adatni.

Kikiáltási ár köbméterenként 3 frt.

Vállalkozni szándékozik az árlejtés megkezdése előtt 10% bánt-pénzt kötelesek letenni.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órákban, a megye aljegyzői irodában megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1879. évi július-hó 30-kán.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Árlejtési hirdetés.

Kolozsmegye 10 hajduja, egy lovas legény- és börtönmester részére szükségeltető posztó egyenruha, 11 pár csizma és 1 pár cipő készítése **folyo évi augusztus 6-kán d. e. 10 órákor**, a megyeházánál tartandó nyilvános árlejtésen ki fog adatni.

A ruházati minták és árlejtési feltételek, az aljegyzői irodában ad-dig is megtekinthetők.

Kikiáltási ár egy egyenruhára 40 frt.

Egy pár csizma, vagy cipőre 8 frt.

Árlejtési szándékozik előlegesen 10% bántpénzt kötelesek letenni.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1879. évi július-hó 30-kán.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

779.

Hirdetés.

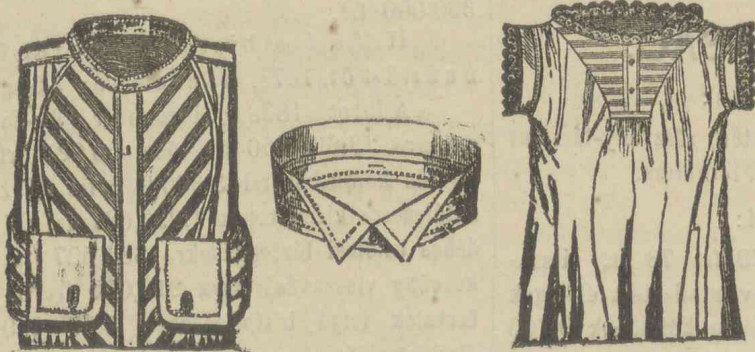
A kolozsvári m. kir. bányaigazgatóság hivatalos helyiségeinek 1879. évi fűtésére szükségeltető 196 köbméter (49 k. 6l) nem usztatott bük-khasáb tüzi-fa szállítására vállalkozók felszólíttatnak, hogy írásbeli, **50 forint** bántpénzzel ellátott ajánlataikat, a bányaigazgatóság kiadó hi-vatalához **folyo évi szeptember-hó 15-ig** adják be, s ezen napon **reggeli 10 órákor**, a beérkezett ajánlatok tárgyalására szem-élyesen jelenjenek meg.

A szállítási s egyéb feltételek a bányaigazgatóság irodájában—belső-farkasutca 7 szám alatt megtekinthetők.

M. kir. bányaigazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1879. július-hó 23-kán.

Első és legnagyobb bécsi cs. k. udvari, fehérnemű gyár-raktár.

Képvisele

Teutsch J. B. által Segesvárt,

árul nagyban és kicsinyben a legutányosabb gyári árakban.

Vászon férfi-üningeket, „Oxford-ferfi-üningeket.”

Chiffon vagy angol Shirting-üningeket, fehér vagy tarka színben, külön gallérral és anélkül.

Férfi-gallérokat, kékölöket, gatyákat.

Női fehérneműket (ezeknél) feladandó, hogy a hölgy szikár, közepe vagy erős termeltű)

Vászon női-üningek (31) (8—*)

Női-üningeket Chiffonból, igen ajánlatos, elegáns kiállításban,

Női-gatyákat, finomak, himezve és sujtásosza.

Női-ponyola-öltöket, vagy háló-rékliket,

Női-öltözö-köpenyeket,

Női-gallérokat, elöket és kékölöket,

Női-szoknyákat, vállakat, zsebkendőket valódi lenvászonból, francia battistból,

battist clair, gyapot, vagy utánzott battistból és esecsemő fehérneműket.

Teljes kiházasítások a leggyorsabbtól a legfinomabb fajtáig, minta,

mérték és megrendelés szerint legrovidebb idő alatt.

Levélbeli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesítettnek s az ár vagy készpénzzel, vagy a megrendelés átvételekor utányát által fizethető.

Férfi-fehérneműk levélbeli megrendelésénél feladandó a nyak-vastagsága centimeterben, t. i. a gomblyuktól a gombig.

TEUTSCH J. B., Segesvárt.

Mayer E. és fia gazdasági gépgyára

Szombathelyen, ajánlja kovácsolt vasállványu szilárd szerkezetű kézi cséplőgépeit, bármely erdélyi vasúti állomásra bérmentve szállítva **85 forintért**.

Azonfelül 1-től 4 16 erőig álló és szállítható cséplőgépeit, nem különben minden néven nevezendő gazdasági gépeket legolcsóbb árakon.

Minden gépért egy évig jótállunk.

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve ingyen küldetnek.

Cséplőgépeink Erdélyben Tordán 1875-dik évben TAUFFER FERENCZ úr által Kolozsvárról képviselve két első érmmel lőnek kitüntetve, s más több kiállításnál, az idén pedig a székesfehérvári országos kiállításnál mint legmagasabb kitün-tetés az arany érmmel lőnek kitüntetve. (256) (5—6)

9 goldene Medaillen und Ehren-Diplome. (61)

Nur echt. *Joseph*

LIEBIG Company's Fleisch-Extract

aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).

Central-Dépôt der Compagnie Liebig für Oesterreich-Ungarn

CARL BERCK

Wien, I. Wollzeile 9.

Goldene Medaillen und Ehren-Diplome. 9

Kapható Kolozsvárt **CSIKY IMRE** kereskedésében.

(167) **MATTONI** (7—8)

GIESSHÜBLIJE

legtisztább évrényes (lúgos) savanyúvíz, a legcélzatosabb a gyomorsor és a légcsőnyag be-teléseiben, valamint italként a nap bármely szakában, orvosiag legmegelőzően van ajánlva.

GIESSHÜBLI PASTILLÁK, emésztők és pectoralok gyo-morjainak és köhögés ellen.

MATTONI HENRIK, KARLSBAD.

BUDAI KIRÁLY-KESERÜVÉ szorulás s az ebből eredő bajok ellen.

MATTONI és WILLE, BUDAPEST.

Kapható gyógyszerárakban és ásványvíz-kereskedésekben.

(128) **Papier à Cigarettes** (16—30)

LE HOUBLON

Fabrication Française

Pour éviter la contrefaçon suscitée par le succès sans précédent de notre Papier, exiger que chaque feuille porte le mot **LE HOUBLON**, et que cha-que boîte soit revêtue de cette étiquette avec notre signature.

Le Papier **LE HOUBLON** se trouve chez tous les marchands et négociants en cigares et cigarettes.

Cawley & Henry A PARIS

seuls Fabricants

Propriété du Brevet.

Eladó ház.

Kolozsvárt, a néhai Váradi György hagyatékához tartozó, belső-központú, 31. számú, földszinti és naposon levő **házas telek**, a melyen 7 egészséges lakó szobán, 2 tágas kony-hán, s a hozzájuk tartozó padláson, pincén és kam-rákon kívül, jó tágas udvar is van, szabadkézből **eladó**. Bővebb értesítést nyerhetni a tulajdonosok ugyanott lakó megbízott-jától, **VÁRADI KAROLY** tanártól. (277) (2—3)

(125) **Berger-féle orvosi** (10—12)

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Ausztria-Magyarországban, Fran-cziaország, Németország, Hollandban és Svétzban, Romá-niában st. már tíz év óta fényes sikerrel használtatik

mindennemű bőrkütegek

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztítássalal ellen különösen a ruh, az idült és pikkelysömör ellen, a kősz, a sűrű repedvény, a fej és szakál kőrpá ellen, a szőp, májfol, az agyveresített rezeor, a fagydag, a lábmező, s a gyermeknek valameny külső fájósággal ellen. Ezenfelül min-denkinél mint a bőrt tisztító mosdószert ajánlatjuk.

Ára darabonként használati utasítással együtt 35 kr.

A Berger-féle kátrány-szappan 40%-ka tőmény fakátrányi tartal-mal felelőleg gondosan van készítve, s e legcélzatosabb és tuda-tosabb készítmények között az egyik legelőnyösebb, a kereskedésben előforduló kátrány-szappanoktól.

Csalások kikerülése végett

a gyógyszerárakban világosan

Berger-féle kátrány-szappan kérendő

s ügyelni kell a zöld csomagolásra s az ide mellékelt védjegyre.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére: **G. HELL** gyógyszer. **TROPPAU**, hova a megrendelések és tuda-tosabb készítmények is küldetnek.

Kolozsvárt Székely Miklós, Dr. Hintz György és Biró János. — Dícső-Szent-Mártonban Weber gyógyszeres-uraknál.

Ugy szintén az erdélyi részek többi gyógyszerárakban is kapható.

Megjelent és **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

JÓKAI MÓR. Szabadság a hó alatt, vagy a zöld könyv. Történelmi regény. 4 kötetben. Ára 5 frt.

LERMONTOW. Korunk hőse. Regény. Ára 1 frt.

GELLÉRI MÓR. A nők munkaköre. Ára 1 frt.

MADÁCH IMRE. Az ember tragédiája. Drámai költemény. Ára 1 frt 50 kr.

JÁMBOR PÁL. Egyházi beszédek. Új olcsó kiadás. Ára 80 kr.

FARKAS ANTAL. A magyar mondattan példákban. Ára 60 kr.

EÖTVÖS—ÉVKÖNYV. Az Eötvös-émlék és az Eötvös—napról évfolya-mainak becsesebb részével egybekötve. Ára 1 frt.

SZABÓ MIHÁLY. A házi nevelés alapelvei. Felsőbb leánytanodai és családi használatra. Ára 50 kr.

NAGY JÁNOS Dr. A székelyek seythá-huneredetűsége és az ellenvéle-mények. Ára 70 kr.

Megjelent és Kolozsvárt **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésében kapható:

A szép lányokról (társadalmi levelek.)

Írta **DENGI JÁNOS**.

Ha valamelyik, úgy mindenesetre a mai társadalom az, melynek az írók hathatós gyógykezelésére van szüksége. A kor realistikus áram-latának hullámverései mindenütt érezhetők; érezhetők különösen a tár-sadalom azon osztályában, mely az emberiséget nevelni, javítani, ne-mesíteni volna hivatva, szóval melynek az összes társadalom jövője, a kezébe van letéve. Értve a női osztályt. Azaz egyszerűség, mely ezelőtt éppen naivságában volt oly fontos; az a szívódság és szerénység, mely ezelőtt önkénytelenül is mindenkinél magához bilincselte; azaz igény-telenség, mely kedves megjelenésével ezelőtt mindent meghodított: ma eltűnt s ott van helyébe a húság, tetszvágy, felületesség, fényűzés, pazarlás — s ki tudná elő számlálni: mi minden! Bár hova lé-pünk (tisztet a kivételeknek! hisz ezek mindig voltak és lesznek), mindenütt ezek zászlóvivőivel találkozunk. S ki merné állítani, hogy aztán ez nincs fölülte káros kihatással a társadalom többi rétegeire is? Érzik ezt ők, érzik ezt mindnyájan, s érzik velünk az egész tár-sadalom.

E baj ellen sikraszállani nemcsak joga mindenkinek, de kötele-sége is. Szerzünk is e nézetből indittatva csak kötelességét véli tenni, midőn

A szép lányokról, című társadalmi leveleket tartalmazó művét a közönség kezébe adja. Meglehet sőt bizonyos, hogy ez csak még egy pohár víz az égőház eloltására; annyi égőhelyet azonban, a mennyire ömlik, mindenesetre elolt. — Más különben szerzünk egyedüli célja; csupán gondolatokat kelteni az olvasókban mely gondolatok aztán maguktól vezessék rá a hibák el — vagy beismerésére.

E levelekbe némi kis történet is van beleszőve; ez csak azért van és egyébrét semmi másért hogy a levelek érdeke növelve legyen.

Egy forint bolti áron kapható: **Kolozsvárt** **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésében. Vidékre 1 frt 10 kr. beküldése mellett bérmentve!

Megjelent és Kolozsvárt **csakis** **Stein János** zeneműkereskedésében kapható:

A KIS HERCZEG. Operette Lecocq-tól.

Teljes zongorakivonat. Ára 4 frt 80 kr.

A KIS HERCZEG. Operette Lecocq-tól.

Teljes zongora-kivonat francia és német szöveggel. Ára 7 frt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Potpourri zongorára

Rummeltől. Két füzet. Egy-egy füzet

ára 1 frt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Ábránd zongorára

Rummeltől, ára 1 frt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Ábránd zongorára

Hess-től, ára 1 frt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Ábránd zongorára

Moniot-tól, ára 1 frt.

A KIS HERCZEG. Francia-négyes zon-

gorára Arban-tól, ára 1 frt.

A KIS HERCZEG. Keringő zongorára

Métra-tól, ára 1 frt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Polka zongorára

Roques-től, ára 1 frt.

A KIS HERCZEG. Polka — Mazurka

zongorára Hubans-tól. Ára 1 frt.

NINICHE. Potpourri Cramertől.

Zogorára, ára 90 kr.

NINICHE. Keringő. Szerző Hubans.

Zongorára, ára 90 kr.

NINICHE. Polka Fährbachtól.

Zongorára, ára 50 kr.

NINICHE. Polka Kraltól. Zongorára

ára 60 krajczár.

A legújabb zeneművek azonnal

kaphatók **Kolozsvárt**

Stein János

zeneműkereskedésében

Zenemű-jegyzékek ingyen és bérmentve

küldetnek!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.